

2. Zakharina Y. A. (2013). Teoretychni i metodychni zasady profesijnnoi pidhotovky majbutnikh uchiteliv fizychnoi kultury do pozaklasnoji ta pozashkilnoi ozdorovcho-vykhovnoji roboty [Theoretical and methodological principles of the future physical culture teachers' professional training to the extra-class and the extra-school health-educational work]. (Doctoral dissertation). Classical private University. Zaporizhzhya, 525 p. (in Ukrainian).
3. Ivanova L. I. (2014). Teoretychni i metodychni zasady profesijnnoi pidhotovky majbutnikh uchiteliv fizychnoi kultury do roboty z uchnyamy z vidkhylenyamy u stani zdorovja [Theoretical and methodological principles of the future physical culture teachers' professional training to the work with the pupils with deviations in the health state]: (DSc thesis abstract). Kiev. (in Ukrainian).
4. Tymoshenko O. V. (2009). Teoretyko-metodychni zasady optymizatsii profesiinoi pidhotovky vchyteliv fizychnoi kultury u vyshchikh navchalnykh zakladakh.[Theoretical and methodical principles of optimization of professional training of teachers of physical education in higher educational institutions]. (DSc thesis abstract). Kiev. (in Ukrainian).
5. Lai HR, Wu DerMin, Lee PiHsia, Jhang YuSiang (2018, may.) Health Literacy Teaching Beliefs, Attitudes, Efficacy, and Intentions of Middle School Health and Physical Education Teachers. Journal of school health. Vol. 88. No.5. Pp. 350-358.
6. Ward P., Kim I. and others (2015) Effects of improving teachers' content knowledge on teaching and student learning in physical education./ Research quarterly for exercise and sport. No.86 (2). Pp. 9-15.

УДК 373.5 (072) : 613

Беседа Н. А.

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, м. Полтава

НАРОДНІ РУХЛИВІ ІГРИ В ПРОЕКТІ «ЗДОРОВА ДИТИНА В ШКОЛІ Й РОДИНІ»

Інтенсифікація освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в Україні призводить до порушення гармонійного співвідношення рухової та інтелектуальної активності дітей, розвитку в них сколіотичної постави, дитячих неврозів, погіршення зору тощо. Тому виникає об'єктивна потреба упровадження в освітній процес школи здоров'язбережувальних проектів. З огляду на це, метою нашого дослідження є визначення впливу народних рухливих ігор на стан здоров'я учнів початкової школи в процесі реалізації проекту «Здорова дитина в школі й родині».

На основі спостереження за учнями на уроках і в позаурочний час було встановлено, що внаслідок проведення народних рухливих ігор в учнів початкової школи зникають ознаки стомлення, покращується самопочуття, підвищується рівень працездатності. Застосування народних рухливих ігор сприяє оптимальному співвідношенню рухової й інтелектуальної діяльності дітей. Це засвідчує доцільність застосування здоров'язбережувальних технологій у початковій школі на основі впровадження культурних традицій рідного краю в процесі реалізації здоров'язбережувального проекту «Здорова дитина в школі й родині».

Ключові слова: здоров'язбереження, народні рухливі ігри, проект, рухова активність, учні початкової школи.

Беседа Н. А. Народные подвижные игры в проекте «Здоровый ребенок в школе и семье» *Интенсификация образовательного процесса в заведениях общего среднего образования в Украине приводит к нарушению гармоничного соотношения двигательной и интеллектуальной активности детей, развития у них сколиотической осанки, детских неврозоз, ухудшению зрения и тому подобное. Поэтому возникает объективная потребность внедрения в образовательный процесс школы здоровьесберегающих проектов. Учитывая это, целью нашего исследования является определение влияния народных подвижных игр на состояние здоровья учащихся начальной школы в процессе реализации проекта «Здоровый ребенок в школе и семье».*

На основе наблюдения за учащимися на уроках и во внеурочное время, было установлено, что в результате проведения народных подвижных игр у учащихся начальной школы исчезают признаки утомления, улучшается самочувствие, повышается уровень работоспособности. Применение народных подвижных игр способствует оптимальному соотношению двигательной и интеллектуальной деятельности детей. Это говорит о целесообразности применения здоровьесберегающих технологий в начальной школе на основе внедрения культурных традиций родного края в процессе реализации здоровьесберегающего проекта «Здоровый ребенок в школе и семье».

Ключевые слова: здоровьесбережение, народные подвижные игры, проект, двигательная активность, ученики начальной школы.

Beseda Nataliia. Folk outdoor games in 'Healthy Child in School and Family' project. *Intensification of educational process in secondary schools of Ukraine there is a critical problem of preserving health of a younger generation. It causes students' scoliotic body posture, reduction in vision, childhood neurosis etc. That is why there occurs an objective need of implementing modern health preserving projects into school academic process. So aim of study: to make an analysis of outdoor folk games impact on primary school students' health condition in terms of the 'Healthy Child in School and Family' project realization. The project is aimed at promoting cooperation between the general secondary education institution and the family in the process of healthcare-saving educational environment formation in primary school.*

As practical experience testifies, in the process of primary school students' health preservation, outdoor folk games are of great importance. Each game has a deep semantic meaning and a clearly defined goal. In order to achieve the aim, children have to perform a number of tasks. Songs contribute significantly to attractiveness of all outdoor folk games. The pupils carry out movements clearly and rhythmically with the musical accompaniment.

As a result of the outdoor folk games application, positive attitude of pupils towards physical education is noted. Primary school pupils demonstrate decrease in exhaustion symptoms, improvement in general state, and increase in working efficiency. Altogether, they show a steady motivation formed towards health preserving behavior.

Outdoor folk games application at classes and after-school hours contributes to optimal correlation of children motor and intellectual activity. This testifies about relevance of health preserving technologies application at primary school on the basis of cultural traditions of the native land implementation in the process of 'Healthy Child in School and Family' health preserving project realization.

Key words: health preserving, motor activity, outdoor folk games, primary school students, project.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Реформування освітньої галузі в Україні призводить до інтенсифікації освітнього процесу в загальноосвітніх школах. При цьому спостерігається ущільнення інформаційного простору, нераціональне використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій та посилення навчального навантаження. Це призводить до порушення гармонійного співвідношення рухової та інтелектуальної активності учнів. Тому проблема здоров'язбереження молодого покоління наразі постає особливо гостро. У зв'язку з цим виникає об'єктивна потреба в упровадженні в освітній процес школи сучасних здоров'язбережувальних проектів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні й прикладні аспекти проблеми здоров'язбереження молодого покоління розкрито в працях вітчизняних і зарубіжних дослідників. На особливу увагу заслуговують наукові висновки В. Бобрицької [3], О. Дубогай [6] та ін. Різні аспекти застосування рухливих народних ігор дослідили такі українські вчені: В. Верховинець [4], Н. Деделюк [5], А. Цьось [11], та ін. Завдяки цим дослідженням було доведено оздоровчий потенціал рухливих народних ігор. Розкрито особливості організації та методик впровадження українських народних традицій фізичного виховання в сучасний освітньо-оздоровчий процес. Водночас недостатньо вивченим залишається питання застосування народних рухливих ігор як ефективного засобу здоров'язбереження учнів початкової школи.

З огляду на це, **метою дослідження** є визначення впливу народних рухливих ігор на стан здоров'я та самопочуття учнів початкової школи в процесі реалізації проекту «Здорова дитина в школі й родині».

Виклад основного матеріалу дослідження. Задля збереження і зміцнення здоров'я молодого покоління в 2009 р. було розроблено довгостроковий проект «Здорова дитина в школі й родині» та включено його до перспективного плану розвитку деяких шкіл міста Полтави (комунальний заклад «Полтавська загальноосвітня школа I-III ступенів №11 Полтавської міської ради Полтавської області»; комунальний заклад «Полтавська гімназія «Здоров'я» №14 Полтавської міської ради Полтавської області»).

Мета цього проекту: сприяти встановленню співпраці між школою і родиною в процесі формування здоров'язбережувального освітнього середовища в початковій школі.

Проект передбачає застосування здоров'язбережувальних технологій на уроках і в позаурочний час. Зазначимо, що «здоров'язбережувальні технології – це системний метод програмування цілей, конструювання змісту, прийомів, засобів навчання й виховання, спрямованих на підвищення рівня індивідуального здоров'я дітей і підлітків, формування в них життєвих навичок та створення здоров'язбережувального освітнього середовища в школі за умов здійснення моніторингу стану здоров'я учнів» [1, с. 9 – 10].

Проект включає такі структурні компоненти [2]:

- соціально-психологічний;
- просвіти батьків;
- медичний;
- фізкультурно-оздоровчий.

Соціально-психологічний компонент зорієнтований на забезпечення соціально-психологічного супроводу здоров'язбережувального освітнього середовища. Наприклад, завдяки психологічному консультуванню батьків із питань збереження і зміцнення здоров'я дітей.

Медичний включає надання медичних рекомендацій із питань збереження і зміцнення здоров'я учнівського колективу. Індивідуальне консультування батьків щодо попередження ускладнень при хронічних захворюваннях, профілактики гострих респіраторних вірусних захворювань, застосування ароматерапії, дихальної гімнастики, офтальмотренажу тощо.

Блок просвіти батьків – це не тільки здійснення педагогічного всеобучу батьків шляхом проведення відеолекторію, лекцій, аукціону ідей родинного виховання. Це також проведення родинних свят; спортивних змагань; ігор (рольових, музичних, на основі традицій рідного краю тощо).

Реалізація фізкультурно-оздоровчого блоку спрямована на попередження негативного впливу гіпокінезії на організм дітей молодшого шкільного віку завдяки проведенню динамічних перерв, фізкультурхвилинок, пальчикової гімнастики, релаксаційних пауз, дихальної гімнастики, рухливих народних ігор на уроках та в позаурочний час.

Чільне місце в реалізації проекту «Здорова дитина в школі й родині» відводиться саме фізкультурно-оздоровчому компоненту. На основі спостереження вдалося встановити, що серед різноманітних засобів здоров'язбережувальних технологій найбільшу зацікавленість в учнів викликають народні рухливі ігри. Пояснюємо це тим, що ці ігри всебічно впливають на фізичний розвиток та оздоровлення організму дітей, посилюють життєві функції й обмінні процеси, покращують роботу всіх груп м'язів, посилюють кровообіг, дихання, підвищують загальний життєвий тонус і працездатність учнів.

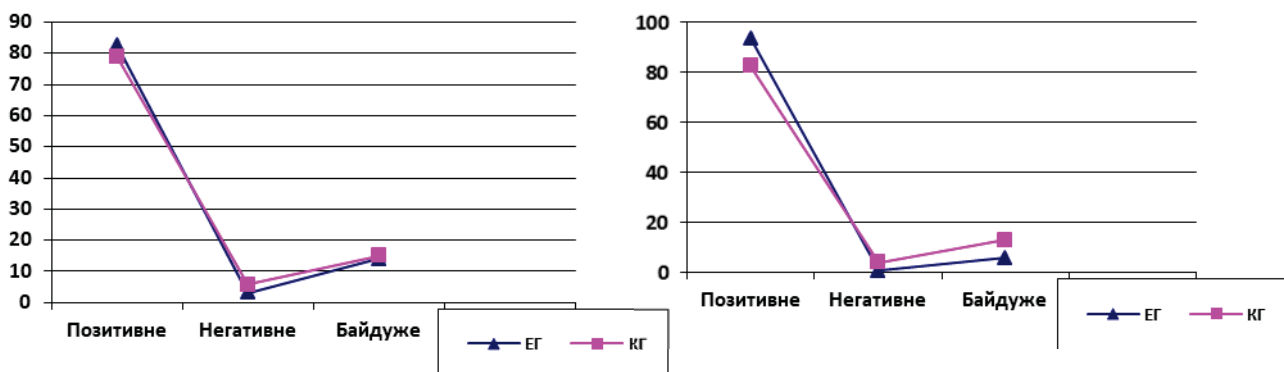
Кожна гра має глибоке смислове навантаження і чітко визначену мету. Для досягнення цієї мети діти повинні виконати низку завдань. Особливої привабливості всім рухливим народним іграм надають пісні. Під музичний супровід учні

чітко і ритмічно виконують рухи. Так розвиваються не лише фізичні якості учнів, а також морально-вольові й естетичні. Додамо, що вивчення звичаїв і традицій свого народу виховує любов і повагу до рідного краю, адже саме через народні рухливі ігри відбувається засвоєння учнями матеріальної і духовно культури українського народу. Добираючи ігри для дітей, ми враховували стан їхнього здоров'я, фізичну підготовленість, вік, руховий запас умінь і навичок та пору року. Учні початкової школи були активними учасниками сезонно-обрядових народних ігор, таких як «Кривий танець», «Горішок», «Гуси», «Коваль» та ін.

Результати дослідження. Дослідження здійснювалося упродовж 2015-2018 рр. Серед методів дослідження було застосовано такі: аналіз навчальних програм; спостереження; методика САН (В. Доскін, Н. Лаврентьєва, В. Шарай, М. Мірошников, 1973 р.); методи математичної статистики.

Учасниками експерименту були 358 учнів початкової школи віком 6-10 років Полтавської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №11 та Полтавської гімназії «Здоров'я» №14. Експериментальна група (ЕГ) включала 186 осіб, а контрольна група (КГ) – 172 учні.

На початку та після експерименту було визначено ставлення учнів початкової школи до занять фізичною культурою. Як відображено на рис. 1, відсоткові показники, що характеризують позитивне, негативне і байдуже ставлення учнів до занять фізичною культурою, майже рівнозначні для ЕГ і КГ.

На початку експерименту

Після експерименту

Рис 1. Формування ставлення учнів до занять фізичною культурою на початку і після експерименту, %

Унаслідок застосування рухливих народних ігор відзначається підвищення рівня сформованості позитивного ставлення учасників ЕГ до занять фізичною культурою. 93,5 % осіб ЕГ стверджують, що їм подобаються уроки фізичної культури, якщо вони включають різноманітні рухливі народні ігри. У учасників КГ після експерименту цей показник становить 82,5 %, що на 11,0 % нижче, ніж в ЕГ. Водночас, в учасників ЕГ значно знизилася частка осіб із негативним ставленням із 3,2 % на початку експерименту до 0,6 % після експерименту. А частка осіб із байдужим ставленням в ЕГ після експерименту знизилася на 8,1 %. Такий розподіл відсоткових показників підтверджує результативність впливу народних рухливих ігор на формування позитивного ставлення учнів до занять фізичною культурою.

Застосування народних рухливих народних ігор значно покращує самопочуття учнів. Про це свідчать результати проведеної методики САН серед учнів четвертих класів. Частка учнів ЕГ, у яких покращилося самопочуття становить 81,8 %. У 92,1 % підвищився настрій, 78,4 % відмічають посилення загальної активності. Ці результати відображено в табл. 1. Слід зазначити, що після експерименту показники самопочуття, активності й настрою в учасників ЕГ знаходяться на одному рівні. Це вказує на те, що народні рухливі ігри допомагають запобігти розвитку стомлення в дітей і сприяють відновленню їх працездатності. Тому ми вважаємо, що народні рухливі ігри є ефективним засобом здоров'язбереження учнів початкової школи.

Таблиця 1

Результати методики САН серед учасників ЕГ і КГ до і після експерименту, %

Критерії методики «САН»	Рівні вияву Критеріїв	До початку експерименту		Після експерименту	
		ЕГ (n=88)	КГ (n=90)	ЕГ (n=88)	КГ (n=90)
Самопочуття	Високий	71,5	70,0	81,8	72,2
	Середній	25,1	25,6	18,2	24,5
	Низький	3,4	4,4	-	3,3
Активність	Високий	65,9	64,4	78,4	65,5
	Середній	29,6	30,1	20,5	30,1
	Низький	4,5	5,5	1,1	4,4
Настрій	Високий	84,1	80,0	92,1	80,0
	Середній	11,4	13,4	7,9	14,5
	Низький	4,5	6,6	-	5,5

До початку експерименту для всіх одержаних емпіричних значень критерію виконується нерівність $\chi_{\text{емп}}^2 < \chi_{\text{кр}}^2$, тобто підтверджується гіпотеза H_0 , а відмінності між рівнями прояву критеріїв у ЕГ та КГ є несуттєвими, на рівні значення 0,95. Це

означає, що до початку експерименту відсоткові показники рівнів вияву самопочуття, активності й настрою учасників ЕГ і КГ збігаються.

Слід зазначити, що ЕГ та КГ після проведення експерименту мають статистично значущі відмінності. Для всіх одержаних емпіричних значень критерію виконується нерівність $\chi_{emn}^2 > \chi_{кр}^2$, тому після проведення формувального експерименту КГ та ЕГ мають статистично значущі відмінності, що є підставою відхилення нульової гіпотези й прийняття альтернативної (H_1).

Учні 1-3 класів залюбки оцінювали своє самопочуття і настрої, зображуючи відповідні смайлики в щоденниках самоконтролю до і після проведення рухливих народних ігор. Діти були щирими і відвертими, засвідчуючи своїми відповідями емоційне піднесення та гарне самопочуття після застосування народних рухливих ігор.

Слід зазначити, що в дітей не тільки покращується самопочуття. Поряд із цим формується стійка мотивація до здоров'язбережувальної поведінки, свідоме ставлення до збереження свого здоров'я і здоров'я навколишніх.

Дискусія. Проведене дослідження є доповненням низки наукових висновків [5; 7; 11] щодо вивчення особливостей застосування народних рухливих ігор у системі фізичного виховання. Гра залишається провідною діяльністю для дітей 6-10 років поряд із навчальною діяльністю. Тому проведення народних рухливих ігор з учнями початкової школи на уроках та в позаурочний час відбувається вільно й невимушено. Це забезпечує розвиток фізичних якостей (сила, витривалість, швидкість, спритність) та психічних процесів (пам'ять, увага, уява, мислення тощо).

Доповнено інформацію про здоров'язбережувальний потенціал народних рухливих ігор як важливого елемента української національної культури [8; 10]. Доведено, що народні рухливі ігри є, насамперед, головним засобом здоров'язбереження учнів початкової школи, а також альтернативним засобом організації їх відпочинку. Узагальнено дані про те, що українські народні рухливі ігри є своєрідним фізичним і духовним гартом і способом засвоєння національних традицій здоров'язбереження [5; 9].

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене, маємо підстави для висновку, що застосування народних рухливих ігор на уроках і в позаурочний час сприяє оптимальному співвідношенню рухової й інтелектуальної діяльності учнів початкової школи. Результати методики САН засвідчують покращення показників самопочуття, настрою й загальної активності в учнів внаслідок проведення народних рухливих ігор. Завдяки цьому вдається запобігти стомленню учнів і відновити їх працездатність. Це вказує на доцільність застосування народних рухливих у процесі реалізації здоров'язбережувального проекту «Здорова дитина в школі й родині».

Література

1. Беседа Н. А. Підготовка вчителя до застосування здоров'язбережувальних технологій у системі методичної роботи загальноосвітнього навчального закладу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Н. А. Беседа. – К., 2012. – 21 с.
2. Беседа Н. А. Робота з батьками у системі методичної роботи зі створення здоров'язбережувального середовища / Н. А. Беседа // Педагогічний процес: теорія і практика : 36. наук. пр. / За заг. ред. С. О. Сисоєвої. – К. : Вид-во «ЕКМО», 2009. – Вип. 3. – С. 32 – 37.
3. Бобрицька В. І. Формування здорового способу життя у майбутніх учителів : монографія / В. Бобрицька. – Полтава : ТОВ «Поліграфічний центр «Скайтек», 2006. – 432 с.
4. Верховинець В. М. Весняночка. Ігри з піснями для дітей дошкільного віку та молодшого шкільного віку. 3-тє вид. / В. М. Верховинець. – Київ : Музична Україна; 1973. – 339 с.
5. Деделюк Н. А. Доцільність використання елементів системи фізичного виховання Київської Русі в сучасній українській школі століть / Н. А. Деделюк // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2009. Вип. 1 (5). – С. 10–14.
6. Дубогай О. Навчання в русі: Здоров'язберігаючі педагогічні технології в початковій школі / О. Дубогай. – К. : Шкільний світ : Вид-во Л. Галичина, 2005. – 112 с.
7. Kucher VO., Grygus IM. The use of outdoor games and their effects on the body of schoolchildren. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*. 2013; 1: 39-43. doi:10.6084/m9.figshare.106937
8. Мудрик С. Українські народні ігри як свідчення давності язичницьких обрядових дійств / С. Мудрик, І. Кліш, Е. Навроцький, А. Гаврилюк // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. – 2018. – № 3(43). – С. 36-40, doi:10.29038/2220-7481-2018-03-36-40.
9. Norgaard K Traditional Games As New Games: Towards An Educational Philosophy Of Play Sport, Ethics and Philosophy. 2009; 3 (2) <https://doi.org/10.1080/17511320902982451>
10. Приступа Є. Н. Українські народні ігри : монографія / Є. Н. Приступа, В. І. Левкін, О. В. Слімаковський. – Львів : ЛДУФК; 2012. – 432 с.
11. Цьось А. В. Фізичне виховання в календарній обрядовості українців : навч. посіб. / А. В. Цьось. – Луцьк: Настир'я; 2000. – 376 с.

References

1. Beseda, NA. (2012) Preparing a teacher for employing health saving technologies in a system of methodological activity of the comprehensive educational establishments. Extended abstract of PhD dissertation (*Pedagogics*). Institute of Pedagogical Education and Adult Education for the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine. Kyiv. [in Ukrainian].
2. Beseda, NA. (2009) Robota z batkamy u systemi metodychnoi roboty zi stvorennia zdoroviazberezhualnoho sere dovyyshcha [Work with parents in the system of methodical work on creating health-preserving environment]. *Pedahohichnyi protses: teoriia i praktyka*; 3, 32 – 37. [in Ukrainian].

3. Bobrytska VI. (2006) Formuvannia zdorovoho sposobu zhyttia u maibutnikh uchyteliv [Future teachers healthy life-style creating]. Poltava: TOV Polihrafichnyi tsentr "Skaitek". [in Ukrainian].
4. Dedeliuk NA. (2009) Dotsilnist vykorystannia elementiv systemy fizychnoho vykhovannia Kyivskoi Rusi v suchasni ukrainskii shkoli stolit [Purposefulness of applying elements from Kyiv Russ physical education system in the modern Ukrainian school]. *Fizyчне vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi*, 1 (5), 10–14. [in Ukrainian].
5. Verkhovynets VM. (1973) Vesnianochka. Ihry z pisniamy dlia ditei doshkilnogo viku ta molodshoho shkilnogo viku [Games with songs for preschool children and primary school children]. Kyiv: Muzychna Ukraina. [in Ukrainian].
6. Dubohai O. (2005) Navchannia v rusi: Zdoroviazberihaiuchi pedahohichni tekhnolohii v pochatkovii shkoli [Learning in motion: Health-preserving pedagogical technologies in elementary school]. – Kyiv : Shkilnyi svit : Vyd. L. Halitsyna., – 112 s.
7. Kucher VO., Grygus IM. (2013) The use of outdoor games and their effects on the body of schoolchildren. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 1, 39-43. doi:10.6084/m9.figshare.106937
8. Mudryk S, Klish I, Navrotskyi E, Havryliuk A. (2018) Ukrainski narodni ihry yak svidchennia davnosti yazychnytskykh obriadovykh diistv [Ukrainian Folk Games as Evidence of Ancientness of Pagan Ritual Ceremonies]. *Physical education, sports and health culture in modern society*, 3 (43), 36-40, doi:10.29038/2220-7481-2018-03-36-40. [in Ukrainian].
9. Norgaard K. (2009) Traditional Games As New Games: Towards An Educational Philosophy Of Play *Sport, Ethics and Philosophy*, 3 (2), <https://doi.org/10.1080/17511320902982451>
10. Prystupa YeN, Levkiv VI, Slimakovskiy OV. (2012) Ukrainski narodni ihry [Ukrainian folk games]. Lviv: LDUFK. [in Ukrainian].
11. Tsos AV. (2000) Fizyчне vykhovannia v kalendarii obriadovosti ukrainsiv [Physical education in Ukrainians calendar rituals]. Lutsk: Nastyria. [in Ukrainian].

УДК 37:124.3-053.6:796

Бінецький Дмитро
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, м. Київ
Остапенко Олександр
Інститут проблем виховання НАПН України, м. Київ

РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ВИХОВАННЯ В МОЛОДШИХ ПІДЛІТКІВ ПРАГНЕННЯ ДО САМОСТІЙНОСТІ У ПРОЦЕСІ СПОРТИВНО-ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті висвітлено аналіз результатів експериментального дослідження виховання в молодших підлітків прагнення до самостійності у процесі спортивно-ігрової діяльності. З цією метою здійснено порівняльний аналіз результатів констатувального та формувального етапів дослідження за показниками когнітивного, емоційно-ціннісного та діяльнісно-практичного критеріїв виховання в молодших підлітків прагнення до самостійності у процесі спортивно-ігрової діяльності. Встановлено, що в результаті запровадження експериментальної роботи з виховання у молодших підлітків прагнення до самостійності у процесі спортивно-ігрової діяльності переміщення учнів 5 – 6 експериментальних класів із низьким рівнем вихованості прагнення до самостійності в групі із середнім і високим рівнями сформованості прагнення до самостійності відбувалося інтенсивніше, ніж у контрольних групах за всіма показниками критеріїв вихованості прагнення до самостійності (когнітивного, емоційно-ціннісного та діяльнісно-практичного). Також аналіз отриманих даних дає підстави для узагальнюючого висновку про те, що використання експериментальної методики в процесі формувального етапу експерименту сприяли підвищенню ефективності виховання в молодших підлітків прагнення до самостійності у процесі занять спортивними іграми на уроках фізичної культури, фізкультурних гуртках та спортивних секціях спортивно-ігрової спрямованості.

Ключові слова: прагнення до самостійності, виховання, молодші підлітки, спортивно-ігрова діяльність, аналіз, ефективність, експериментальна методика.

Бінецький Дмитрій, Остапенко Олександр, Сравнительный анализ результатов исследования воспитания в младших подростках стремление к самостоятельности в процессе спортивно-игровой деятельности. В статье освещены анализ результатов экспериментального исследования воспитания в младших подростках стремление к самостоятельности в процессе спортивно-игровой деятельности. С этой целью осуществлен сравнительный анализ результатов констатирующего и формирующего этапов исследования по показателям когнитивного, эмоционально-ценностного и деятельно-практического критериев воспитания в младших подростках стремления к самостоятельности в процессе спортивно-игровой деятельности. Установлено, что в результате внедрения экспериментальной работы по воспитанию у младших подростков стремление к самостоятельности в процессе спортивно-игровой деятельности перемещение учащихся 5 - 6 экспериментальных классов с низким уровнем воспитанности стремление к самостоятельности в группы со средним и высоким уровнями сформированности стремление к самостоятельности происходило интенсивнее, чем в контрольных группах по всем показателям критериев воспитанности стремление к самостоятельности (когнитивного, эмоционально-ценностного и деятельно-практического). Также анализ полученных данных дает основания для обобщающего вывода о том, что использование экспериментальной методики в процессе формирующего этапа эксперимента способствовали повышению эффективности воспитания в младших подростках стремление к самостоятельности в процессе занятий спортивными играми на уроках физической культуры, физкультурных кружках и спортивных секциях спортивно-игровой направленности.